

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सुशीला कार्की
माननीय न्यायाधीश श्री ओम प्रकाश मिश्र
फैसला

०७०-CR-०७४४

मुद्दा: सम्पत्ति शुद्धीकरण

अनुसन्धान अधिकृत विश्वप्रकाश सुवेदीको जाहेरीले नेपाल१	<u>पुनरावेदक</u>
विरुद्ध		वादी
जिल्ला पर्सा, बिजबनिया गा.वि.स. वडा नं. ८ जमुनिया बस्ने ओम प्रकाश कुशवाह१	
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थान बस्ने सरोज देवी कलवार.	१	
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.१ छपकैया बजार बस्ने कान्ती देवी कलवार.....१		
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थान बस्ने रुपाकुमारी साह१	
जिल्ला, पर्सा बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.१ छपकैया बजार बस्ने अनिता कुमारी१	<u>प्रत्यर्थी</u>
जिल्ला पर्सा, भेडीहारी गा.वि.स. वडा नं.२ बस्ने गोविन्द साह कानु१	प्रतिवादी
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थाना बस्ने मनिस साह	...१	
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थान बस्ने मनिसा साह१	
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थान बस्ने राजपति देवी कलवार१	
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थान चोक बस्ने बविता कुमारी१	

जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.१२ पानमण्डी बस्ने राजकिशोरप्रसाद कलवार	१
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.१० गहवा बस्ने अरुणप्रसाद गुप्ता.....	१
जिल्ला बारा, रघुनाथपुर गा.वि.स. वडा नं.३ बस्ने मुकेश कुमार साह	१
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.१ छपकैया बस्ने मेघा कुमारी कलवार	१
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा. वडा नं.८ माईस्थान बस्ने ममता कुमारी साह	१
प्रभात कुमार चौरसिया	१
जिल्ला पर्सा, बीरगंज उ.म.न.पा वडा नं.१ छपकैया बस्ने धनन्जय गुप्ता	१

प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

सुरु तहमा फैसला गर्ने: अध्यक्ष माननीय न्यायाधीश श्री केदारप्रसाद चालिसे
सदस्य माननीय न्यायाधीश श्री मोहनरमण भट्टराई
सदस्य माननीय न्यायाधीश श्री भुपेन्द्रप्रसाद राई
विशेष अदालत, काठमाडौं।

विशेष अदालत ऐन, २०५९ को दफा १७ बमोजिम यस अदालतमा दायर हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार छः-

मिति २०६८।१०।२१ गते बीरगंज उप.म.न.पा. वडा नं.२ स्थित छपकैया पोखरी नजिकको सडकमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साबाट खटिएका प्रहरीले विभिन्न सवारी साधन तथा यात्रुहरूको चेकजाँच गर्ने क्रममा दिनको करीव १४:०० बजे बीरगंज भंसारबाट उत्तर बीरगंज बजारतर्फ जाने उद्देश्यले एकजना पुरुष व्यक्ति शङ्कास्पद अवस्थामा आइरहेको देखी निजलाई खानतलासी लिदा भारत पूर्वीचम्पारण, पञ्चायत ममरखा गाउँ गजौलिया बस्ने वर्ष ३८ को जितेन्द्र कुमारको साथबाट नेपाली रुपैयाँ तीन लाख त्रिचालीस हजार सातसय पचास, २२ वटा एटीएम कार्ड र १ थान मोवाइल बरामद गरी बरामदी मुचुल्कासहित जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साको च.नं.८७७८ मिति २०६८।१०।२२ को पत्रसाथ सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभागमा प्राप्ति भएको देखिएको।

प्रतिवादी भारतीय नागरिक जितेन्द्र कुमारले राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्क र नेपाल एस बि आई बैङ्कमा विभिन्न व्यक्तिको (अरुणप्रसाद गुप्ता र मनिसा साह) समेतको नाममा बैङ्कमा

खाता खोली सो खोल्दाका बखत परिचय गराउने क्रममा निज स्वयंले परिचय गराई आफ्नो मोबाइल नंबर ९८१४२५६२२५ र ९८४५२६२५१६ समेत उल्लेख गरेको र एटीएम समेत प्रयोग गरेको देखिएको।

नेपाली रुपैयाँ तीन लाख त्रीचालीस हजार सातसय पचास, २२ वटा एटीएम कार्ड र १ थान मोबाइल बरामद भएको हो। म वीरगंजबाट खाद्यान्नहरू र खुद्रा सामान किनेर भारतको रक्सौलमा बिक्री गर्छु। रक्सौलमा नेपाली रुपैयाँको कारोवार हुने भएकोले उक्त रुपैयाँ मैले खाद्यान्न बेचेर ल्याएको रकम थियो। सो रुपैयाँ फेरी सामान किनेर लैजानको लागि साथमा लिएर आएको हुँ। मेरो कुनै पसल छैन। ३ वटा एटीएम मेरा हुन्। १९ वटा ATM सम्बन्धित मानिसले मलाई राख्न दिएका हुन् भनी भनेकोमा ततिम्बा बयानमा बरामद एटीएमहरूका धेरै मालिकहरूसँग आर्थिक वा अन्य सम्बन्ध रहेको बताउनुको साथै आफ्नो व्यापार व्यवसाय गर्ने कुनै दर्ता भएको फर्म, आदि नभई सीमा वारिपारि सामान किनबेचमा संलग्न रहनुपर्ने हुँदा ती ATM कार्डबाट नै कारोवार गर्दै आएको हुँ भन्ने उल्लेख गरेको।

नेपाल एसबिआई बैङ्क लि.बाट प्रभात कुमार चौरसिया समेत १७ जनाको KYC Documents and Transaction (Bank Statement) विवरण पठाएको देखिएको।

राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्कबाट जितेन्द्रकुमार समेत ४ जनाको खाता रोक्का राखी KYC सहित बैङ्क स्टेटमेण्ट पठाएको देखिएको।

जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंको च.नं.४९२३ मिति २०६९।१।२१ को पत्र र मुद्दा चलाउने गरी भएको निर्णयको प्रतिलिपि समेत मिसिल सामेल रहेको।

निम्न लिखित प्रत्यर्थी प्रतिवादीहरूलाई निम्न अनुसारको सजायको माग दाबी लिइएकोः

उपरोक्त अनुसार पेश भएका भारतीय नागरिकलाई निजसँग बरामद भएको नगद रुपैयाँ र एटीएम कार्डको सम्बन्धमा अनुसन्धान गर्नुपर्ने भई सो रुपैयाँको स्रोत सम्बन्धमा निजसँग बुझ्दा सो बरामद भएको रकमको स्रोत पुष्टि हुन सक्ने अवस्था देखिएन। निज प्रतिवादीले निजसँग बरामद रकम सामान किनेर लैजान वीरगंजमा लिएर आएको भनी बयान गरेकोमा निजको नेपाल तथा भारतमा कुनै व्यापार व्यवसाय दर्ता भएको नदेखिएकोले निजको सो भनाइ सत्य देखिएन। भारतीय नागरिकले नेपालमा भारतीय रुपैयाँ लिएर हिँड्नु पाउने अवस्था रहदा रहदै नेपाली रुपैयाँ लिएर आएको अवस्था र निजसँग आफू र अन्य विभिन्न व्यक्तिका गरी २२ वटा एटीएम कार्ड भएको देखिँदा सो रुपैयाँ नेपालको

बैङ्कमा जम्मा गरी भारतमा एटीएम कार्डको अनधिकृत रूपमा प्रयोग गरी झिक्ने प्रयोजनको लागि लिएर आएको भन्ने देखिन आयो। नेपालमा रहेका विभिन्न खातामा रकम जम्मा गरी भारतमा एटीएममार्फत भारतीय रुपैयाँ निकाल्ने गरेको कुरा एसबीआई बैङ्क लि. को रेफरेन्स नं. NSBL/CO/KYC-44102, इ.सं. २७।२।२०१२ र NSBL/CO/KYC- 4468, मिति इ.सं. १९।०३।२०१२ (इ.सं.) को पत्र र राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्कको च.नं. ८३ मिति २०६८।११।१७ र च.नं. २२१० मिति २०६८।१२।०३ को पत्रसाथ संलग्न भई आएको बैङ्क स्टेटमेन्टबाट देखिन्छ। कुनै आधिकारिक व्यापार व्यवसाय नभएको व्यक्तिले नेपालका बैङ्कमा रकम जम्मा गरी भारतबाट लाखौँ रुपैयाँ निकाल्ने गरेबाट निज प्रतिवादी विदेशी मुद्रा अपचलनमा प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रही, इजाजत नलिइ विदेशी विनिमय कारोवार गरी विभिन्न व्यक्तिका एटीएम कार्डको अनधिकृत प्रयोग गरी नेपाली रुपैयाँ ४,००,१६,२३३।४५ (अक्षेरूपी चार करोड सोह्र हजार दुई सय तेत्तीस रुपैयाँ पैसा पैतालीस) कारोवार गरेको देखिएकोले उल्लेखित रकम बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित कार्य गरी ऐ. ऐनको दफा ४(ङ)(ढ) र दफा २८ बमोजिमको कसुर गरेको देखिँदा सोही ऐनको दफा ३०(२) बमोजिम सजाय हुन र प्रतिवादीबाट बरामद रकम रु.३,४३,७५० (अक्षेरूपी तिन लाख त्रिचालिस हजार सात सय पचास) तथा निजको नाउमा बैङ्कमा रहेको बैङ्क ब्यालेन्स रु.१८३३०।७२ समेत ऐ. ऐनको दफा ३४(१) अनुसार जफत गरि पाउँ।

प्रतिवादी ममता कुमारी साहले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्क र राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली एटीएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.३२,७३,२७८।८० बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.३३,२५,५९२।३० बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ङ), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज ममताकुमारी साहलाई रु.३३,२५,५९२।३० बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी बबीता कुमारीले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्क र राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली एटीएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.३०,०१,८६५।६० बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको

नगदसमेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.३०,०२,६५१।२० बराबरको रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज बबीता कुमारी लाई रु.३०,०२,६५१।२० बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी राजपतिदेवी कलवारले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.२४,५७,७८६।२२ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगदसमेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.२४,५८,४२२।४४ बराबरको रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज राजपतिदेवी कलवारलाई रु.२४,५८,४२२।४४ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी गोबिन्द साह कानूले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.२२,१२,९७४।१२ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.२२,१३,७२८।२४ बराबरको रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज गोबिन्द साह कानूलाई रु.२२,१३,७२८।२४ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी मेघाकुमारी कलवारले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.२०,१५,८३३।८० बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.२०,५०,५१७।५५ बराबरको रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज मेघा कुमारी कलवारलाई रु.२०,५०,५१७।५५ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी मुकेश कुमार साहले आफ्नो

नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.१९,२७,७४९।२३ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.१९,२८,४३८।४६ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज मुकेश कुमार साहलाई रु.१९,२८,४३८।४६ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी अनिता कुमारी ले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्क र राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.३१,०३,४७६।३६ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.३१,५५,५५२।४६ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज अनिता कुमारीलाई रु.३१,५५,५५२।४६ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी कान्तिदेवी कलवारले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.२३,६४,५१३।८० बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.२३,८१,७०७।६१ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज कान्तिदेवी कलवारलाई रु.२३,८१,७०७।६१ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी सरोजदेवी कलवारले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.२६,०१,२८५।५५ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.२६,०२,१७१।१० बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा

२८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज सरोजदेबी कलवारलाई रु.२६,०२,१७१।१० बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी रुपा कुमारी साहले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.२३,०९,७९८।९३ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगदसमेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.२३,२६,९९७।८६ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज रुपा कुमारी साहलाई रु.२३,२६,९९७।८६ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी मनिषा साहले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.१२,६३,७००।९० बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.१२,८०,००१।५० बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज मनिषा साहलाई रु.१२,८०,००१।५० बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी अरुण प्रसाद गुप्ताले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.१२,२१,७३०।०४ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.१२,३८,६६०।०८ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज अरुण प्रसाद गुप्तालाई रु.१२,३८,६६०।०८ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी मनिष साहले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.११,२२,५७०।२५ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी

निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.११,३९,६४०।५० बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज मनिष साहलाई रु.११,३९,६४०।५० बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी ओम प्रकाश कुसवाहाले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.३५,३८,४९५।३२ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.३५,७३,२१०।६४ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज ओम प्रकाश कुसवाहालाई रु.३५,७३,२१०।६४ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी प्रभात कुमार चौरसियाले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.१३,५१,१०१।५७ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.१३,६७,९९८।१४ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज प्रभात कुमार चौरसियालाई रु.१३,६७,९९८।१४ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम, प्रतिवादी राजकिशोर प्रसादले आफ्नो नाउँमा SBI बैङ्कमा खाता खोली एटिएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.१२,१५,६३९।७१ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.१२,३२,५९९।४२ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज राजकिशोर प्रसादलाई रु.१२,३२,५९९।४२ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ)

ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) बमोजिम र प्रतिवादी धनन्जय गुप्ताले आफ्नो नाउँमा राष्ट्रिय बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली एटीएम कार्ड लिई नेपालमा नेपाली रुपैयाँ जम्मा गरी भारतमा गई उल्लेखित खाताहरूबाट रु.१३,४८,८९८।५३ बराबरको नेपाली रुपैयाँ भारतीय मुद्रामा झिकी निकाली भारतीय रुपैयाँ अपचलन गरी र स्रोत नखुलेको नगद समेत बैङ्कमा राखी जम्मा बिगो रु.१३,६७,४७९।०७ बरोबरका रकम कारोवार गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको कार्य गरी दफा ४ को (ड), दफा २८ अनुसारको कसुरजन्य कार्य गरेकोले त्यस्तो कसुरजन्य कार्य गर्ने निज धनन्जय गुप्तालाई रु.१३,६७,४७९।०७ बराबरको बिगो कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) ऐन, २०६४ को दफा ३०(२) र बमोजिम सजाय गरि पाउँ। साथै प्रस्तुत मुद्दामा पक्राउ परेका प्रतिवादी जितेन्द्र कुमार र सक्कल मिसिल यसैसाथ प्रस्तुत गरिएको छ। पक्राउ हुन नसकी फरार रहेका जितेन्द्र कुमार बाहेकका अन्य प्रतिवादीहरूलाई सम्मानित अदालतबाट कानून बमोजिम म्याद जारी गरि पाउँ भन्ने समेत बेहोराको अभियोग मागदाबी।

मिति २०६८।१०।२१ मा पर्सा जिल्ला विरगंज उ.म.न.पा २ स्थिति छपकैया पोखरी नजिक सडकबाट जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साबाट खटी आएका कर्मचारीले पक्राउ गरेका हुन। म भारतको रक्सौलबाट विरगंज आउँदै गर्दा मेरो साथमा भएको नगद ३,४३,७५०। मोबाइल एक थान, एटीएम कार्ड थान २२, भारतीय निर्वाचन कार्ड-१, भारतको सवारी चालक अनुमति पत्र-१, विरगंज स्थिति भारतीय महाबाणिज्य दूतावासको परिचय पत्र थान-१ बरामद गरेका हुन। उक्त म बाट बरामद भएको रकम मेरो भाई विरेन्द्रको छोरा मुन्ना कुमारको विवाहको लागि सामान किन्नको लागि नेपाल आउँदा उक्त रकम प्रहरीले म बाट बरामद गरेको हो। म बाट बरामद भएको रकम मेरो भाई विरेन्द्रको हो। अभियोग पत्रसाथ दाखिला भएको मोबाइल थान-१ र एटीएम कार्ड थान-३ मात्र मेरो हो। मेरो एटीएम कार्डमा रा.बा. बैङ्कको ४९८९, २९०९, ००४९, ९२३८-१थान, एस.वि.आई बैङ्कको ४८९७, ४३९०, ५९३३, ९७०९-१ थान स्टेट बैंक बैङ्क क्यास प्लसको ६२२०९८०२९९-८०००४७४५६-थान-१ गरी ३ थान एटीएम कार्ड मेरै हो। अन्य एटीएम कार्डहरू व्यापारको सिलसिलामा विरगंजमा चिनजान भएका साथीहरूको हो। मैले एटीएम धारकहरूको बैङ्कमा शुरु खाता खोल्दा मैले बैङ्कलाई परिचय गराउने क्रममा अरुणप्रसाद गुप्ता र मनिसा साहको परिचय दिनुपर्ने हुँदा मैले आफ्नो मोबाइल नम्बर दिएको छु। सामान खरिद बिक्री गर्ने सिलसिलामा रकम झिकने र सामान बिक्री गरी प्राप्त रकम

जम्मा गर्ने गरेको थिए। म नेपालमा खुद्रा सामानको व्यापार गर्दा नेपालका व्यापारीहरूसँग आवश्यक सामानहरूको विवरण लिई सो को अर्डर समेत निजहरूबाट प्राप्त गरी सो को लागी लाग्ने रकम समेत निजहरूबाटै अग्रिम रूपमा लिई सोहि रूपमा मेरो बैङ्कमा रहेको खाताहरूमा जम्मा गरी सोहि रुपैयाँ भारतीय बैङ्कबाट एटीएम मार्फत झिकी उक्त रकमको सामान किनी नेपालमा निर्यात गरी व्यापार व्यवसाय गरी आएको हुँ। मलाई नेपालको कानून थाहा भएको भए उक्त रकम लिई नेपाल आवत जावत गर्ने थिएन। तसर्थ, मैले सम्पत्ति सुद्धीकरण सम्बन्धी कुनै अपराध नगरेको हुँदा मलाई कुनै सजाय हुनु हुँदैन भन्ने बेहोराको प्रतिवादी जितेन्द्र कुमारले विशेष अदालत काठमाडौँमा गरेको बयान।

बुझ्दै जाँदा ठहरे बमोजिम हुने गरी हाल निजको कारोबारको राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क र एस.बी.आई बैङ्कका खाताहरूबाट कारोबार गरेको रकम, निजको बैङ्क खातामा बाँकी रहेको रकम र निजबाट बरामद भएको रकम समेतको आधारमा विशेष अदालत ऐन, २०५९को दफा ७(घ) बमोजिम निजबाट रु.३२,१०,०००।- (बत्तीस लाख दश हजार मात्र) नगद वा सो वापत जेथा वा बैङ्क ग्यारेन्टी माग गरी सो दिए तारेखमा र दिन नसके नियमानुसार सिधा खर्च खान पाउने गरी थुनुवा पुर्जि दिई थुनामा राखी कारवाही गरि नियमानुसार फरारीको हकमा म्याद जारी गर्नु भन्नेसमेत बेहोराको मिति २०६९।१।२७ को आदेशानुसार प्रतिवादी थुनामा रहेकोमा प्रतिवादीले जेथा जमान राखी मिति २०६९।३।१३ देखि तारेखमा रहेको।

प्रस्तुत मुद्दाको अभियोगपत्रसाथ प्रतिवादी जीतेन्द्र कुमारबाट बरामद भई प्राप्त हुन आएको मोबाइल थान १, एटीएम कार्ड थान २२, भारतीय निर्वाचन कार्ड थान १, भारतीय सवारी चालक अनुमती पत्र थान १ समेतका सामानहरू यस अदालतको जिन्सी खातामा आम्दानी बाँध्नु साथै निज प्रतिवादी जीतेन्द्र कुमारबाट बरामद भएको रकम ने.रु.३,४३,७५०।- (तीन लाख त्रिचालिस हजार सात सय पचास मात्र) सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभागबाट सरकारी खातामा आम्दानी बाँधी सकिएको देखिँदा उक्त रकमपछि फैसलाले बोले बमोजिम नै हुने हुँदा सो रकम सम्बन्धमा हाल केही गरिरहनु परेन भन्ने मिति २०६९।१।२८ को विशेष अदालत काठमाडौँबाट भएको आदेश।

आरोपपत्रमा प्रतिवादी बनाइएका प्रभात कुमार चौरसियताको वतन खुलेको नदेखिँदा निजको वतन स्पष्ट हुने गरी खुलाई पठाई दिनु भनी सम्पत्ति शुद्धीकरण विभाग काठमाडौँमा लेखिपठाई जवाफ प्राप्त भएपछि नियमानुसार गर्नु भन्नेसमेत बेहोराको मिति २०६९।२।३।४ को विशेष अदालत काठमाडौँबाट भएको आदेश।

म बोल्न नसक्ने तर बोलेको चाही सुन्ने (लाटी) भएकोले मेरो आमा(संरक्षक) मार्फत जवाफ दिदैछु। मेरो नेपाल एस.बी.आई बैङ्कमा एउटा खाता खोलेको थियो। उक्त खाता प्रतिवादी मध्येका जितेन्द्र कुमारले खाद्यान्न(धान,चामल) को कारोबार व्यापार गरी कमाएको रुपैयाँ पैसा जम्मा गर्नका लागि निज जीतेन्द्रकुमारको नेपाली नागरिकता नभएको भनी मेरो आमालाई अनुरोध गरेकोले आमाले मलाई संगै लगी नेपाल एस.बी.आई बैङ्कमा खाता खोलेको हो। उक्त खाता जीतेन्द्र कुमारका लागि खोलिएको हुनाले निजले रकम जम्मा गर्ने, राख्ने के कसो गरे थाहा भएन। हामीले कुनै रकम जम्मा गर्ने तथा झिक्ने गरेको छैन। आरोपित कसूर नगरेको हुँदा सजाय हुनुपर्ने होइन भनी प्रतिवादी वविता कुमारीले विशेष अदालत काठमाडौंमा गरेको बयान।

मेरो नेपाल SBI बैङ्कमा खाता छ। उक्त खाता खोल्नका लागि चिनजानका प्रतिवादी मध्येका जीतेन्द्र कुमारले मलाई मेरो नेपालको नागरिकता छैन, मैले खाद्यान्नको व्यापार गरी कमाएको पैसा जम्मा गर्नको लागि तपाईंको नाममा एउटा खाता खोली सहयोग गर्नुपर्छो भनी अनुरोध गरेकोले मैले नेपाल एसबीआई बैङ्कमा गई खाता खोल्नका लागि सहीछाप गरेको हुँ। उक्त खातामा मैले कुनै रकम जम्मा गर्ने तथा झिक्ने गरेको छैन। मैले कुनै चेकबुक तथा ATM कार्ड लिएको समेत छैन। उक्त खातामा निजले वा अरु कोहि कसैले कुनै रकम जम्मा गरे, गरेनन? रकम झिके, झिकेनन? मलाई केही थाहा छैन। साथै यसरी खाता खोल्दा मात्र त्यस्तो अनियमित कार्य होला भन्ने मलाई थाहा थिएन। उल्लेखित रकम नेपालमा जम्मा गरि भारतबाट निकालेको सम्बन्धमा आजसम्म पनि मलाई थाहा भएन। तसर्थ मैले कुनै रकम अपचलन गरेको छैन। आरोपित कसूर नगरेको हुँदा सजाय हुनुपर्ने होइन भन्ने बेहोराको प्रतिवादी राजपति देवी कलवारले विशेष अदालत काठमाडौंमा गरेको बयान।

प्रतिवादीहरू राजपतिदेवी कलवार र वविता कुमारीले आरोपपत्रको उल्लेख भएको रकमको कारोबार गरेको होइन भनी दाबी ईन्कार गरी बयान गरेको देखिएतापनि निजहरूको नाउँमा एस.बि.आई बैङ्कको वीरगंज शाखामा बचत खाता खोलिएको र ती खाताहरूबाट रकमको कारोबार भएको तथ्य प्रमाणमा रहेको बैङ्क स्टेटमेन्टबाट देखिएको कारणले आरोपित कसूरमा प्रतिवादीहरूको संलग्नता छैन भनी भन्न सकिने अवस्था हालै नभए तापनि प्रतिवादी वविता कुमारी लाटी रहेकी, निजको नाउँमा खाता खोल्ने कार्य प्रतिवादी राजपतिदेवीको संरक्षकत्वमा भएको देखिएकोले पछि प्रमाण बुझ्दै जाँदा ठहरे बमोजिम हुने गरी हाल निज प्रतिवादी वविता कुमारीलाई साधारण तारेखमा राख्नु। साथै

प्रतिवादी राजपतिदेवीको हकमा निजका नाममा खोलिएको खाताको कारोबारमा आफू प्रत्यक्षरूपमा संलग्नता नरहेको, सम्पूर्ण खाताको कारोबार प्रतिवादी जीतेन्द्र कुमारले गरेको भन्ने उल्लेख गरेको, अपाङ्ग अवस्थाकी बविता कुमारीको लालन पालन समेत यिनै प्रतिवादी राजपतिदेवीले गर्नुपर्ने अवस्था समेतलाई दृष्टिगत गरी धरौट अंक कायम गर्न मनासिब भएकोले विशेष अदालत ऐन, २०५९ को दफा ७(घ) बमोजिम निजबाट रु.१५,०००।- (पन्ध्र हजार) धरौट माग गरी सो धरौट नगद वा सो वापत जेथा वा बैङ्क ग्यारेन्टी दिन सके लिई तारेखमा र सो दिन नसकेमा नियमानुसार सीधा खान पाउने गरी कानून बमोजिमको थुनुवा पुर्जी दिई थुनामा राखी मुद्दा पुर्पक्ष गर्नु भन्नेसमेत बेहोराको मिति २०६९।४।९ को आदेशानुसार प्रतिवादी बवितादेवि साधरण तारेखमा र प्रतिवादी राजपतिदेवी कलवारले नगद धरौट राखी तारेखमा रहेको।

बैङ्कमा खाता खोली ATM कार्ड वितरण गर्दा के कस्तो प्रकृया अपनाईन्छ? एका व्यक्तिको नाउँमा खाता खोली ATM वितरण गरिएकोमा सो खातावालाको मंजुरी (सहमति) बाट अर्को व्यक्तिले सो ATM कार्डबाट रुपैयाँ निकाल्न सक्ने अवस्था हुन्छ हुँदैन? सोको जवाफ र ATM उपलब्ध गराउँदा बैङ्कबाट खातावालासंग गराउने सम्झौतापत्रको नमुना समेत नेपाल राष्ट्र बैङ्क, केन्द्रिय वित्तीय इकाइबाट झिकाउनु। प्रतिवादीहरूले यस अदालतमा गरेको बयानमा उल्लेखित साक्षीहरूलाई नियमानुसार झिकाई बकपत्रको लागि इजलास समक्ष पेश गर्नु भन्नेसमेत बेहोराको २०७०।१।२ को विशेष अदालत काठमाडौँबाट भएको आदेश।

राजपति देवी कलवार मेरो आमा हो। बविता मेरो आफ्नो बहिनी हो। प्रतिवादी राजपति देवी धेरै वृद्ध हुनु हुन्छ। उहाँलाई बैङ्कमा खाता खोल्ने, ATM निकाल्ने र ATM प्रयोग गर्ने, पैसा राख्ने कुनै कुराको विषयमा जानकारी छैन। उहाँको नामको नागरिकता छिमेकी जितेन्द्र कुमारले मागेकाले दिनु भएछ। उनले आफ्नो खाद्यान्नको व्यापार गर्नुको लागि मेरो आमाको र बहिनीको नागरिकता मागी लगेका हुन। मेरो आमा वृद्ध, अशक्त एवं पढ्नु लेख्नु भएको छैन, बहिनी बबिता कुमारी पुरै लाठी एवं अपाङ्ग छ। त्यसैले सो बारेमा केही थाहा भएन। यसरी मुद्दा दर्ता हुन्छ भन्ने थाहा भएको भए उहाँले त्यो नागरिकताहरू जितेन्द्र कुमारलाई दिनु हुने थिएन भन्ने बेहोराको प्रतिवादी राजपति देवी कलवारको साक्षी रितादेवी शाहले विशेष अदालत काठमाडौँमा गरेको बकपत्र।

प्रतिवादीहरू ओमप्रकाश कुशवाहा, सरोज देवी कलवार, कान्ती देवी कलवार, रुपाकुमारी साह, अनिता कुमारी, गोविन्द साह कानु, मनिस साह, मनिसा साह, राजकिशोर

प्रसाद, अरुण प्रसाद गुप्ता, मुकेश कुमार साह, मेघा कुमारी कलवार, ममता कुमारी साह, प्रभात कुमार चौरसिया र धनञ्जय गुप्ता समेतले विशेष अदालत काठमाडौँबाट जारी भएको शुरु म्यादै गुजारी मुद्दाको कारवाही नै छाडी वसेको देखिन्छ।

प्रतिवादी जितेन्द्र कुमारले बैङ्क कारोबार गरेको ने.रु.४,००,१६,२३३।४५ (चार करोड सोह हजार दुई सय तेत्तीस रुपैयाँ पैतालीस पैसा) निजबाट बरामद भएको रु.३,४३,७५०।- र बैङ्क खाताहरूमा मौजदात रहेको जम्मा रु.१८,३३०।७२ समेत गरी जम्मा रु.४,०३,७८,३१४।१७ को वैधानिक स्रोत पुष्टि गर्न नसकेकोले निजले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित दफा ४(ढ) अन्तर्गत कसूर गरेको ठहर्छ। निजलाई सोही ऐनको दफा ३०(२) कैद वर्ष १ (एक) र बिगो रु.४,०३,७८,३१४।१७ जरिवाना भई सोही ऐनको दफा ३४(१) बमोजिम निजको साथबाट बरामद रु.३,४३,७५०।- र निजको नाउको बैङ्क खाताहरूमा रहेको मौजदात रकम रु.१८,३३०।७२ समेत जफत हुने तथा प्रतिवादीहरू ओमप्रकाश कुशवाह, सरोज देवी कलवार, कान्ती देवी कलवार, रुपाकुमारी शाह, अनिता कुमारी, गोविन्द शाह कानू, मनिष शाह, मनिषा शाह, राजपति देवी कलवार, वविता कुमारी, राजकिशोर प्रसाद कलवार, अरुण प्रसाद गुप्ता, मुकेश कुमार शाह, मेघा कुमारी कलवार, ममता कुमारी शाह, प्रभात कुमार चौरसिया र धनञ्जय गुप्ता समेतका नाममा विभिन्न बैङ्कमा खाता खोलिएको देखिए तापनि ती खाताहरूमा निज प्रतिवादीहरूले नै प्रत्यक्ष रूपमा सञ्चालन तथा कारोबार गरेको समेत नदेखिएकोले निज प्रतिवादीहरू उपरको अभियोग दाबी पुग्न नसकी अभियोग दाबीबाट सफाइ पाउने र प्रतिवादी जितेन्द्रकुमार बाहेकका उल्लेखित प्रतिवादीहरूको नाउमा लेखिएको बैङ्क खाताहरूको सञ्चालन निजै प्रतिवादी जितेन्द्र कुमारले गरेको देखिएको ती खाताहरूमा मौजदात रहेको रकमको वैधानिकता खुल्न नआएकोले प्रस्तुत मुद्दामा बरामद भई आएका ATM कार्डसँग सम्बन्धित बैङ्क खातामा रहेका रकम ऐ. ऐनको दफा ३४(१) अनुसार जफत हुने समेत ठहर्छ भन्ने बेहोराको विशेष अदालत काठमाडौँबाट भएको फैसला।

राजपति देवी कलवार समेतका १७ जना प्रतिवादीहरूले बैङ्क खाता खोली निजहरूका खातामा रकम Transaction भएको तथ्य नेपाल एस.बि.आई. बैङ्क लि. र राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क समेतका पत्रहरूबाट पुष्टि भइरहेको र त्यसरी बैङ्क समेतमा खाता रहेको सो खाताहरूमा अस्वाभाविक रकम जम्मा भई निकाल्ने समेत कार्य भएको भन्ने जानकारी बैङ्कहरूले दिँदा दिँदै यी प्रतिवादीहरूले रकम जम्मा गरेको निकालेको देखिएन भन्ने प्रमाणहरूको उचित मूल्याङ्कन नभएको र मिति २०६८।१०।२१ गते प्रतिवादी जितेन्द्र कुमारबाट नगद

रु.३,४३,७५०।- सहित प्रतिवादीहरूका नाउमा २२ थान ATM कार्ड समेत बरामद भएबाट प्रतिवादीहरू बीच अवैध तरिकाबाट प्राप्त गरी बाँकी लाभ लिने मनसाय राखेको प्रस्ट हुँदा हुँदै यी प्रतिवादीहरूलाई अभियोग माग दाबीबमोजिम सजाय गर्नु पर्नेमा सफाइ दिएको विशेष अदालत काठमाडौंको फैसला त्रुटिपूर्ण भएकोले उक्त फैसला बदर गरी निज प्रतिवादीहरूलाई समेत अभियोग माग दाबीबमोजिम नै सजाय गरी पाउँ भन्ने बेहोराको वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट यस अदालतमा पर्न आएको पुनरावेदनपत्र।

नियमबमोजिम पेसी सूचीमा चढी पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा वादी नेपाल सरकारको तर्फबाट विद्वान् उपन्यायाधिवक्ता श्री हरिशंकर ज्ञवालीले प्रस्तुत मुद्दामा कुनै आधिकारिक व्यापार व्यवसाय नभएका व्यक्तिहरूले नेपालको बैङ्कहरूमा रकम जम्मा गरी भारतबाट लाखौं रुपैयाँ निकाल्ने गरेबाट निज प्रतिवादीहरूको विदेशी मुद्रा अपचलनमा प्रत्यक्ष रुपमा संलग्न रही इजाजत नलिई विदेशी विनिमय कारोबार गरी विभिन्न व्यक्तिका ATM कार्डको अनाधिकृत प्रयोग गरी नेपाली रुपैयाँ झिकी सम्पत्ती शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित कार्य गरेको देखिन्छ। समान स्तरका प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारलाई कसूरदार ठहर गरी प्रतिवादीहरू राजपति देवी कलवार, बबिता कुमारी बाहेकका अन्य प्रतिवादीहरू अदालतमा उपस्थितसमेत नभएको अवस्थामा निजहरूसमेत अन्य प्रतिवादीहरूलाई कसूरबाट सफाइ दिने ठहर्‍याएको विशेष अदालत काठमाडौंको फैसला उचित तथा तर्क सङ्गत छैन। सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ को दफा २८ ले सम्पत्ति शुद्धीकरण जस्तो प्रमाणको भार प्रतिवादीमा रहेकोले अदालतमा हाजिर समेत नभएका प्रतिवादीहरूलाई सफाइ दिने गरी भएको फैसला उल्टी गरी अभियोग माग दाबीबमोजिम सजाय होस् भनी बहस गर्नुभयो।

उपरोक्तानुसारको बहससमेत सुनी पुनरावेदनपत्र सहितको मिसिल अध्ययन गरी हेर्दा विशेष अदालत काठमाडौंबाट भएको फैसला मिलेको छ, छैन? वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्छ, सक्दैन भन्ने विषयमा निर्णय गर्नुपर्ने देखिन आयो।

यसमा प्रतिवादीहरू मध्ये जितेन्द्रकुमारउपर बिगो रु.४,००,१६,२३३।४५ कायम गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३, ऐ. को दफा ४(ड)(ढ) र दफा २८ बमोजिमको कसूरमा ऐ. ऐनको दफा ३०(२) बमोजिम सजाय हुन र निजबाट बरामद नेपाली रकम रु.३,४३,७५०।- तथा निजको नाउमा बैङ्कमा रहेको बैङ्क ब्यालेन्स रु.१८,३३०।७२ समेत ऐ. ऐनको दफा ३४(१) बमोजिम जफत हुन र प्रतिवादी ममता कुमारी शाह उपर बिगो रु.३०,०२,६५१।२०, राजपतिदेवी कलवार उपर बिगो

रु.२४,५८,४२२।४४, प्रतिवादी गोविन्द शाह कानूउपर बिगो रु.२२,१३,७२८।२४, मेघाकुमारी कलवार उपर बिगो रु.२०,५०,५१७।५५, मुकेश कुमार शाह उपर बिगो रु.१९,२८,४३८।४६, अनिता कुमारी उपर बिगो रु.३१,५५,५५२।४६, कान्तीदेवी कलवार उपर बिगो रु.२३,८१,७०७।६१, सरोजदेवी कलवार उपर रु.२६,०२,२१७।१०, रूपाकुमारी शाह उपर बिगो रु.२३,२६,९६७।८६, मनिषा शाह उपर बिगो रु.१२,८०,००१।५०, अरुण प्रसाद गुप्ता उपर बिगो रु.१२,३८,६६०।०८, मनिष शाह उपर बिगो रु.११,३९,६४०।५०, ओमप्रकाश कुशवाहा उपर बिगो रु.३५,७३,२१०।६४, प्रभात कुमार चौरसिया उपर बिगो रु.१३,६७,९९८।१४, राजकिशोर प्रसाद बिगो रु.१२,३२,५९९।४२ र प्रतिवादी धनन्जय गुप्ता उपर बिगो रु.१३,६७,४७९।०७ समेतको छुट्टाछुट्टै बिगो कायम गरी ऐ. ऐनको दफा ३, दफा ४(ड) र दफा २८ बमोजिमको कसुरमा ऐ. ऐनको दफा ३०(२) बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने अभियोग माग दाबी रहेको पाइयो।

प्रतिवादी जितेन्द्र कुमारले बैङ्क कारोबार गरेको ने.रु.४,००,१६,२३३।४५ निजबाट बरामद भएको रु.३,४३,७५०।- र निजको नाउमा बैङ्क खाताहरूमा मौजदात रहेको जम्मा रु.१८,३३०।७२ समेत गरी जम्मा रु.४,०३,७८,३१४।१७ को वैधानिक स्रोत पुष्टि गर्न नसकेकोले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित गरेको दफा ४(ढ) अन्तर्गत को कसूर गरेको देखिएकोले निजलाई ऐ. ऐनको दफा ३०(२) बमोजिम १(एक) वर्ष कैद र बिगो बमोजिम जरिवाना भई निजको साथबाट बरामद रकम रु.३,४३,७५०।- र बैङ्क मौजदात रकम रु.१८,३३०।७२ समेत जफत हुने र अन्य प्रतिवादीहरूले आरोपित कसूरबाट सफाई पाउने तथा अन्य प्रतिवादीका ATM कार्डसँग सम्बन्धित बैङ्क खातामा रहेका रकम ऐ. ऐनको दफा ३४(१) अनुसार जफत हुने समेत ठहर्छ भन्ने बेहोराको विशेष अदालत काठमाडौँबाट फैसला भएको पाइयो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा मिति २०६८।१०।२१ गते वीरगंज उपमहानगरपालिका वडा नं.२ स्थित छपकैया पोखरी नजिकको सडकमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साबाट खटिएका प्रहरी टोलीले विभिन्न सवारी साधन तथा यात्रुहरूको चेक जाँच गर्ने क्रममा दिनको करिब १४:०० बजे तिर वीरगंज भन्सारबाट उत्तर वीरगंज भन्सारतर्फ जाने उद्देश्यले एक जना पुरुष व्यक्ति शङ्कास्पद अवस्थामा आइरहेको देखी निजको खानतलासी लिदा भारत पूर्वी चम्पारण, पञ्चायत ममरखा गाउँ गजौलिया बस्ने वर्ष ३८ को जितेन्द्र कुमारको साथबाट नेपाली रु.३,४३,७५०।-, २२ वटा विभिन्न व्यक्तिका नाममा ATM

कार्ड र १ थान मोबाइल समेतका सामानहरू बरामद गरेको बरामदी मुचुल्का मिसिल सामेल रहेको पाइयो।

प्रतिवादी मध्येका जितेन्द्र कुमारले अधिकारप्राप्त अधिकारी तथा अदालतमा समेत बयान गर्दा म भारतको रक्सौलबाट बीरगंज आउँदै गर्दा जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साबाट खटी आएका प्रहरीले पक्राऊ गरेका हुन्। मेरो साथमा भएको नेपाली नगद रु.३,४३,७५०।-, मोबाइल थान १(एक), ATM कार्ड थान २२, भारतीय निर्वाचन कार्ड थान-१, भारतीय सवारी चालक अनुमतिपत्र थान-१, बीरगंज स्थित भारतीय महावाणिज्य दूतावासको परिचयपत्र थान-१ समेत मबाट बरामद गरेका हुन्। मबाट बरामद भएको साधन मध्ये नगद नेपाली रकम मेरो भाइ विरेन्द्रको छोरा मुन्ना कुमारको विवाहको लागि सामान किन्नको लागि नेपाल आउँदा ल्याएको थिएँ। उक्त रकम मेरो नभई भाइको हो। बरामद भएका ATM कार्ड मध्ये ३ थान ATM कार्ड मेरै हो। अन्य ATM कार्डहरू व्यापारको सिलसिलामा बीरगंजमा चिनजान भएका साथीहरूको हो। सामान खरीद बिक्री गर्ने सिलसिलामा रकम झिक्ने र सामान बिक्री गरी प्राप्त रकम बैङ्कमा जम्मा गर्ने गरेको थिएँ। नेपालमा खुद्रा सामानको व्यापार गर्दा नेपाली व्यापारीहरूसँग सामानको अडर लिई सोको लागि लाग्ने रकमसमेत अग्रिम रूपमा निजहरूबाट लिई सोही रकम बैङ्कमा रहेको खाताहरूमा जम्मा गरी सोही रूपैयाँ भारतीय बैङ्कबाट ATM मार्फत झिकी उक्त रकमको सामान किनी नेपालमा निर्यात गरी व्यापार व्यवसाय गरी आएको हुँ भनी बयान गरेको पाइयो।

प्रतिवादी मध्ये जितेन्द्रकुमार भारतीय नागरिक भएको र १७ जना नेपाली नागरिक भएको मिसिल संलग्न कागजातबाट देखिएको छ। प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारले बयानको क्रममा आफू खुद्रा सामानको व्यापारी भएको र कुन नेपाली व्यापारीलाई के कती सामान अडर माग गरी रकमसमेत अग्रिम रूपमा बैङ्कमार्फत मगाई आवश्यक सामान खरीद गरी ती व्यापारीहरूलाई बिक्री गर्ने गरेको र सोही क्रममा रकम बैङ्कमा दाखिला गर्ने तथा बैङ्कबाट निकाल्ने गरेको भनी बयान गरे तापनि निजसँग सामान आयात निर्यात गर्ने तथा व्यापार व्यवसाय गर्ने कुनै पनि वैधानिक आधार भएको पाइँएन। अन्य व्यक्तिहरूका नामका ATM कार्डहरूसमेत बोकी ने.रु.४,००,१६,२३३।४५ को बैङ्क कारोबार गरेको देखिएको अन्य व्यक्तिका खाताहरू निज प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारले आफैले प्रयोग गरेको तथ्य उल्लेखित आधार प्रमाणबाट पुष्टि भएको र निजले कारोबार गरेको दाबीको रकम तथा निजबाट

बरामद भएको रुपैयाँको कुनै आधिकारिक स्रोत पुष्टि गर्न सकेको अवस्था नदेखिएकाले यी प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारले आरोपित कसुरजन्य कार्य गरेको कुरा पुष्टि हुन आयो।

अब राजपतिदेवी कलवार समेतका १७ जना प्रतिवादीहरूले बैङ्कमा खाता खोली निजहरूका खातामा रकम Transaction भएको तथ्य नेपाल एस.बि.आई. बैङ्क लि. र राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क समेतका पत्रबाट पुष्टि भइरहेको अवस्थामा यी प्रतिवादीहरूलाई सफाइ दिने ठहर गरेको विशेष अदालतको फैसला नमिलेको भन्ने वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिरतर्फ विचार गर्दा प्रस्तुत मुद्दामा प्रतिवादी बनाइएका मध्ये भारतीय नागरिक जितेन्द्रकुमार बाहेकका १७ जना नेपाली नागरिक मध्ये अदालतमा उपस्थित भई बयान गर्ने प्रतिवादी वविता कुमारी अरूको बोलेको सुन्न सक्ने बोल्न नसक्ने भएको र अर्को प्रतिवादी निजको आमा संरक्षक भई आफ्नो हकमा समेत बयान गर्दा निजहरूको नाउमा खाता खोल्दा प्रतिवादी मध्येको जितेन्द्रकुमारकै अनुरोधमा खोलिएको निज जितेन्द्रकुमारले मेरो नेपालको नागरिकता छैन, मैले खाद्यान्नको व्यापार गरी कमाएको पैसा जम्मा गर्नको लागि तपाईंको नाममा बैङ्कमा एउटा खाता खोली सहयोग गर्नु पन्यो भनी अनुरोध गरेको कारणबाट निज दुवै आमा छोरीको नाममा नेपाल एस.बि.आई. बैङ्कमा खाता खोलिएको देखिन्छ भन्ने निजहरूले बयानका क्रममा खाता खोलेपछि आफूहरूले कुनै चेक बुक तथा ATM कार्ड समेत नलिएको र उक्त खाताहरूमा के कति रकम जम्मा गरियो र के कति रकम निकालियो आफूहरूलाई कुनै जानकारी नभएको भनी लेखाई दिएको पाइन्छ। त्यसमा पनि वविता कुमारी बोल्नै नसक्ने व्यक्ति भएको र निजको आमाको नागरिकताको प्रमाणपत्र हेर्दा ७० वर्ष पार गरिसकेकी एक ज्येष्ठ नागरिक भई बैङ्कमा खाता खोली बैङ्क खाताहरूमा रकम राख्ने झिक्ने समेतको कारोबार गर्न सक्ने हैसियत भएको देखिँदैनन्।

अन्य १५ जना प्रतिवादीहरूको हकमा समेत विचार गर्दा कुनै पनि व्यक्तिले नेपालको कुनै पनि बैङ्कमा खाता खोल्दा निजको सम्पूर्ण वैयक्तिक विवरणसमेत रेखात्मक र लेखात्मक सहिछाप गरी सो सहिछाप गोप्य रहने व्यवस्था रहे भएकोमा हाल आएर व्यक्तिहरूको सजिलोको लागि ATM कार्डको व्यवस्था गरेकोमा उक्त ATM कार्डको खाता नम्बर सम्बन्धित व्यक्तिबाहेक कसैले पनि थाहा नपाउने सम्बन्धित खातावाला व्यक्तिलाई मात्र जानकारी हुने गरी बैङ्कले व्यक्तिको रकम जम्मा गरी आफू उक्त रकमको पूर्ण जिम्मेवार भई कारोबार गरेको हुन्छ भने ती अन्य प्रतिवादीहरूको ATM कार्ड जस्तो महत्पूर्ण वस्तु प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारबाट बरामद भएको पाइन्छ।

अर्कोतर्फ यी प्रतिवादीहरूको बैङ्क खाताको ATM कार्डहरू आफूसँग रहनु पर्ने स्वाभाविक र सन्तोषजनक कारण प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारले दिन सकेको पनि देखिँदैन। यी प्रतिवादीहरूको खातामा जम्मा भएको रकम भारतबाट ATM प्रयोग गरी निकाल्ने गरेको देखिएको र १७ जना प्रतिवादीहरूका नाउमा खोलिएको बैङ्क खाताहरूका ATM कार्डहरू प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारको साथबाट बरामद भएको देखिएकोले आफ्नो बचाउको लागि विभिन्न ATM कार्डबाट प्रतिवादीहरूको नाउको बैङ्क खातामा रकम राख्ने र झिक्ने कार्य यीनै प्रतिवादी मध्येका भारतीय नागरिक जितेन्द्रकुमारले गरेको देखिएबाट वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

तसर्थ, अदालतको म्यादमा उपस्थित भएका प्रतिवादी राजपति देवी कलवार र वविता कुमारी बाहेकका अन्य प्रत्यर्थी म्यादमा अनुस्थित रहे पनि निजहरूको नाममा खोलिएको बैङ्क खाताहरूमा रकम जम्मा गर्ने र झिक्ने कार्य निजहरूले नै गरेको भन्ने तथ्य अनुसन्धानबाट निर्विवाद रूपमा पुष्टि भएको नदेखिएको साथै यी प्रतिवादीहरूको नाउको ATM कार्डहरू समेत प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारबाट बरामद भएको देखिएको र निज जितेन्द्र कुमार पुनरावेदन समेत नगरी चित्त बुझाई बसेको अवस्था समेतबाट यी प्रतिवादीहरूले आरोपित कसूर गरेको भन्ने नदेखिएकोले विशेष अदालत काठमाडौँबाट भएको फैसलालाई अन्यथा भन्न मिलेन।

अतः माथि विवेचना गरिएका आधार प्रमाणबाट प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारले बैङ्क कारोबार गरेको ने.रु.४,००,१६,२३३।४५, निजबाट बरामद भएको ने.रु.३,४३,७५०।- र निजका नाउमा बैङ्क खाताहरूमा मौजदात रहेको जम्मा रु.१८,३३०।७२ समेत गरी जम्मा रु.४,०३,७८,३१४।१७ (चार करोड तीन लाख अठहत्तर हजार तीन सय चौध रुपैयाँ पैसा सत्र) को वैधानिक स्रोत पुष्टि गर्न नसकेकोले निजले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ३ ले निषेधित दफा ४(ढ) अन्तर्गतको कसुर गरेको देखिएकोले निजलाई सोही ऐनको दफा ३०(२) बमोजिम कैद वर्ष १(एक) र बिगो बमोजिम रु.४,०३,७८,३१४।१७ जरिवाना भई सोही ऐनको दफा ३४(१) बमोजिम निजको साथबाट बरामद रु.३,४३,७५०।- र निजको नामको बैङ्क खातामा रहेको मौजदात रकम रु.१८,३३०।७२ समेत जफत हुने र अन्य प्रतिवादीहरू ओम प्रकाश कुशवाह, सरोजदेवी कलवार, कान्तीदेवी कलवार, रूपा कुमारी शाह, अनिता कुमारी, गोविन्द शाह कानू, मनिष शाह, मनिषा शाह, राजपति देवी कलवार, वविता कुमारी, राजकिशोर प्रसाद कलवार, अरुण प्रसाद गुप्ता, मुकेश कुमार शाह, मेघा कुमारी कलवार, ममता कुमारी शाह, प्रभात कुमार चौरसिया र धनन्जय गुप्ता समेतका नाममा विभिन्न बैङ्कमा खाता खोलिएको

देखीए तापनि ती खाताहरूमा निज प्रतिवादीहरूले नै रकम प्रत्यक्ष रूपमा सञ्चालन तथा कारोबार गरेको मिसिल संलग्न प्रमाण कागजतबाट नदेखिएकोले निज प्रतिवादीहरू उपरको अभियोग माग दाबी पुग्न नसकी आरोपित कसूरबाट सफाई पाउने र प्रतिवादी जितेन्द्रकुमार बाहेकका उल्लेखित प्रतिवादीहरूका नाउमा खोलिएका बैङ्क खाताहरूको सञ्चालन निजै प्रतिवादी जितेन्द्रकुमारले गरेको देखिएको र ती खाताहरूमा भएको मौजदात रकमको वैधानिक स्रोत समेत खुल्न नआएकोले प्रस्तुत मुद्दामा बरामद भई आएका ATM कार्डसँग सम्बन्धित बैङ्क खातामा रहेका रकम ऐ. ऐनको दफा ३४(१) अनुसार जफत हुने ठहर्न्याई विशेष अदालत काठमाडौँबाट मिति २०७०।३।३० मा भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। वादी नेपाल सरकारको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुजाई दिनु।

न्यायाधीश

उक्त रायमा सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृतः अर्जुनप्रसाद कोइराला

कम्प्युटर अपरेटरः अभिषेक कुमार राय

इति संवत् २०७२ साल मङ्सिर ७ गते रोज २ शुभम्

..... ।